

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Освітня програма	35018 Агроінженерія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	208 Агроінженерія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.05.2024 р.

Справа № 0826/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" у складі:

Лопушняк Василь Іванович – головуєчий,

Василишин Роман Дмитрович,

Власенко Володимир Анатолійович,

Вовк Стах Осипович,

Геник Ярослав Вячеславович,

Гончарова Олена Вікторівна,

Карпук Леся Михайлівна,

Пастухов Валерій Іванович,

Сатарова Тетяна Миколаївна,

Яковенко Роман Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Бабій А.В. – представник ЗВО,

Ткаченко Ігор Григорович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35018
Назва ОП	Агроінженерія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	208 Агроінженерія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОПП чітко сформовані та відображають загальні тенденції місії та стратегії розвитку ЗВО. Унікальністю ОПП є моделювання елементів систем предметної області при дослідженні явищ та процесів, пов'язаних з ефективним функціонуванням сільськогосподарської техніки і механізованими технологіями в агропромисловому виробництві. В перспективі розвитку університету дана ОПП планується розвиватися в напрямку поєднання агроінженерії та агроскаутингу, впровадження систем машинного зору в агротехнологіях та систем точного землеробства.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Встановлено наявність залучення зацікавлених сторін до перегляду та модернізації освітньої програми. До складу робочої групи з удосконалення ОПП входить здобувач вищої освіти, якому делеговано повноваження висловлювати позицію здобувачів освіти за ОП щодо її покращення. В ЗВО регулярно проводяться анонімні опитування учасників освітнього процесу щодо їх задоволеності ОП (<http://surl.li/dlbiq>). Пропозиції та рекомендації здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/qurmd>) враховуються для вдосконалення ОП при її обговоренні. При випусковій кафедрі, відповідно до «Положення про раду роботодавців ТНТУ» (<http://surl.li/dlbex>), створено Експертну раду роботодавців (<http://surl.li/gbyzp>), чії пропозиції враховані під час перегляду ОПП. ОПП розміщена на сайті університету 12.05.2023 (<http://surl.li/qxsm5>), для відкритого публічного обговорення і будь-яка зацікавлена особа могла висловити свої пропозиції та зауваження до ОП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Загалом відповідає змісту підкритерію. Тенденції ринку праці відслідковуються під час зустрічей з роботодавцями у форматі «День кар'єри» (<http://surl.li/pzsls>), тематичних зустрічей з приводу майбутнього працевлаштування випускників (<http://surl.li/qutbf>), а також аналізуються на підставі інформації Державного центру зайнятості, Тернопільського обласного центру зайнятості (<http://surl.li/quteq>) та інтернет-джерел: Сільське господарство - Агробізнес - Лісове господарство: вакансії в Україні, знайти роботу на robot.ua. Цілі ОПП в межах стандарту віддзеркалюють стан запитів ринку праці регіону, оскільки включають і відображають галузевий контекст, стратегію розвитку регіону. Від роботодавців надійшла пропозиція про те, щоб в ОПП приділялася більша увага питанням застосування систем гідроприводу та автоматизації в с-г. техніці, застосуванню агродронів, практичній та професійній підготовці фахівців. При розробці ОПП було враховано досвід програм як українських, так іноземних ЗВО.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій

для відповідного кваліфікаційного рівня

Зміст представленої ОПП повністю дозволяє досягти відповідних програмних результатів навчання. Усі зауваження, надані під час проходження попередньої акредитації виправлені а рекомендації враховані. З метою забезпечення унікальності ОПП та для врахування регіонального контексту в перелік програмних результатів, окрім визначених стандартом, включені ще ПРН 25, який покликаний забезпечити в здобувачів вміння застосовувати моделювання елементів машин та процесів аграрного виробництва.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС та відповідає Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія». Освітніх компоненти загальної підготовки складають 46,7%, професійної – 53,3% від загальної кількості кредитів дисциплін обов'язкової підготовки. Обов'язкові ОК складають спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти. Отримані знання та практичні навички закріплюються при проходженні ознайомчої, навчальної, професійно-орієнтованої та переддипломної практик. Вибіркова складова становить 25 % вибіркових дисциплін.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

В ОПП редакції 2023 року зменшено цикл загальної підготовки з 125 до 84 кредитів та збільшено цикл професійної підготовки з 45,5 до 75 кредитів, а також зріс об'єм практичної підготовки з 9 до 13,5 кредитів. Розподіл дисциплін по роках навчання досить рівномірний (60 кредитів на кожен курс навчання). Освітні компоненти логічно взаємопов'язані, рівномірно розподілені на вісім семестрів навчання та завершуються публічним захистом кваліфікаційної роботи.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП «Агроінженерія», що акредитується, розроблено у відповідності до предметної області, яка регламентується Стандартом вищої освіти України спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство». Зміст ОПП структурований відповідно до предметної області та чітко спрямований на формування загальних та фахових компетентностей. Особливий акцент в ОПП зроблено на розвитку проєктної діяльності з використанням програмного забезпечення шляхом інтеграції загальної та професійної підготовки при дослідженні сільськогосподарської техніки і механізованих технологій в агропромисловому виробництві. Зауваження, що до змісту окремих фахових освітніх компонентів враховано, недоліки виправлено.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Порядок формування індивідуального навчального плану студента й реалізації права вибору здобувачами вищої освіти освітніх компонентів визначений у «Положенні про організацію освітнього процесу в ТНТУ» (<http://surl.li/dnffr>) та «Положенні про індивідуальний навчальний план здобувача ТНТУ» (<http://surl.li/ffklu>). На формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача спрямовано 25 % освітніх компонент від загального обсягу ОП. Формування індивідуальної освітньої траєкторії передбачає розробку та реалізацію індивідуального навчального плану; створення умов для вільного вибору здобувачами ВО вибіркових освітніх компонент; розвиток дистанційних навчальних технологій; забезпечення індивідуальної академічної мобільності здобувачів ВО. Перелік вибіркових дисциплін для ознайомлення поданий у реєстрі вибіркових дисциплін (<http://surl.li/dnend>).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів у ЗВО реалізується на підставі «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у ТНТУ» (<http://surl.li/eklis>). ОПП передбачає практичну підготовку здобувача освіти у кількості 13,5 кредитів, а саме: ознайомчу (ОК-33), навчальну (ОК-34), професійно-орієнтовану (ОК-35) та переддипломну (ОК-36)

практики. Зміст практик відповідає змісту дисциплін, які вивчалися попередньо і це є логічним продовження отримання фахових компетентностей здобувачами. Проходження практик здобувачами вищої освіти можливе на підприємствах, з якими ТНТУ укладає чи має вже укладені угоди, наприклад в розрізі підготовки за даною ОПП (<http://surl.li/quuce>). Роботодавці залучені до формування змісту практичного навчання (зміст практичних і лабораторних занять з окремих ОК та зміст виробничих практик) через Раду роботодавців та участь у засіданнях робочої групи.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОПП містить ряд освітніх компонент, які забезпечують набуття соціальних навичок (soft skills) упродовж всього терміну навчання. Вони відображені в ОПП у загальних та спеціальних компетентностях, набуття яких забезпечується відповідними освітніми компонентами такими, як Історія та культура України, Техніко-економічне обґрунтування інженерних рішень, Техноекологія та цивільна безпека, Українська мова (за професійним спрямуванням), Філософія. Зауваження: На формування soft skills, в основному, спрямовані вибіркові та соціально-гуманітарні дисципліни.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт зі спеціальності Агроінженерія відсутній. При проектуванні ОПП робоча проектна група ОП керувалась Національною рамкою кваліфікацій (<https://bit.ly/3YQEGiQ>), Національним класифікатором України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010 (<https://bit.ly/31kfeF4>) та Національним класифікатором професій ДК 003:2010, зазначеними в п. «Придатність до працевлаштування» даної ОПП. При визначенні компетентностей та результатів навчання освітньої програми ЗВО орієнтується на Національний класифікатор ДК 008. 2010.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ОП реалізується з використанням студентоцентрованого підходу, який ґрунтується на засадах, визначених «Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ» (<http://surl.li/dnffr>). Освітній процес включає аудиторні заняття та самостійну роботу студента. Обсяг навчального навантаження, визначений даною ОП, складає 240 кредитів ЄКТС (7200 год). Частка самостійної роботи студента за обов'язковою частиною складає 59,7% (навчальні дисципліни – 56,3%, практика – 100%). Тижневий обсяг аудиторного навантаження для здобувачів вищої освіти, згідно з навчальним планом, на періоднавчання складає в 1 та 2 семестрах – 24 акад. год., в 3 - 7 семестрах – 22 акад. год., та у 8 семестрі – 19 акад. год. У семестрі рекомендується планувати не більше 8 екзаменів і заліків, у тому числі не більше 4 екзаменів. Зазначені заходи сприяють оптимізації навантаженості здобувачів вищої освіти.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

В рамках даної ОПП "Агроінженерія" підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється, але кафедра технічної механіки та сільськогосподарських машин впроваджує елементи дуальної освіти (<http://surl.li/qutld>).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до ЗВО в 2023 р. з додатками розміщені на веб-сторінці (<http://surl.li/eklpr>). Вимоги до вступників ОП визначені у розділі II Правил прийому до ТНТУ (Прийом на навчання для здобуття вищої освіти). «Правила» є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень і привілеїв.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Прийом на навчання здійснюється в межах ліцензійного обсягу та відбувається на підставі конкурсу для кожного рівня ВО та спеціальності (ОПП). Відбір для здобуття ступеня ВО за ОП здійснюється за результатами сертифікатів ЗНО чи НМТ з урахуванням вагових коефіцієнтів (<http://surl.li/piipb>). На навчання за ОПП приймаються особи, які здобули ПЗСО, а також на основі НРК5. Вступ на навчання за кошти фізичних або юридичних осіб, передбачений тільки на основі мотиваційного листа.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у ЗВО України, регулюється «Положенням про порядок визнання та зарахування результатів формального навчання у ТНТУ» (<http://surl.li/fzburg>) та «Положенням про порядок переведення та поновлення студентів ТНТУ» (<http://surl.li/dkong>). Визнання результатів навчання, отриманих у закордонних ЗВО, визначає «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу та працівниками у ТНТУ» (<http://surl.li/embhx>), що базується на документах ЄКТС та передбачає порядок участі у програмах академічної мобільності здобувачів. Рішення щодо визнання і перезарахування результатів попереднього навчання приймає Комісія випускової кафедри, на яку поновлюється або переводиться претендент.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентує «Положення про визнання у ТНТУ результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті» (<http://surl.li/dkooh>). Інформування щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті проводить декан факультету, гарант освітньої програми на зустрічах зі здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання у неформальній освіті дозволяється для дисциплін навчального плану, які вивчаються з другого семестру. Зарахована може бути, як навчальна дисципліна повністю, так і її складові. Практики застосування визнання результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті на даній ОПП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми організації освітнього процесу регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ» (<http://surl.li/dnffr>). Викладання проводиться у формах класичної лекції, мультимедійної лекції, інтерактивної лекції, практичних та лабораторних занять. Самостійна робота з консультацією викладача організовується у середовищі електронного навчання університету ATutor. Навчання на ОП – студентоцентроване, проблемно-орієнтоване з використанням дистанційних технологій, самоорганізоване та проводиться на основі наукових досліджень НПП. Принципи академічної свободи в ЗВО реалізуються шляхом формування самостійності та незалежності здобувачів у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, забезпеченні їх свободи слова, творчості та вільного доступу до інформації. В освітньому процесі між його учасниками рівноправні та доброзичливі відносини.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання надається здобувачам на першому занятті. Ця інформація також є у робочих програмах, силабусах навчальних дисциплін та у обов'язковому розділі «Критерії оцінювання знань» електронного навчального курсу системи електронного навчання ATutor. Силабуси освітніх компонент розміщені на сайті кафедри (<http://surl.li/qvssm>). Електронні навчальні курси створені за уніфікованими вимогами і містять всі матеріали, необхідні для успішного засвоєння освітніх компонентів. «Уніфіковані вимоги до електронних навчальних курсів у ТНТУ» (<http://surl.li/qvthn>). Зауваження: в силабусах з даних ОК відсутня інформація про індивідуальну роботу та система оцінювання не включає бали за виконання даної роботи.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Здобувачі вищої освіти активно залучаються до наукових досліджень. У ЗВО проводяться всеукраїнські та міжнародні наукові та науково-практичні конференції, на яких здобувачі вищої освіти апробують результати своїх наукових досліджень. Результати наукових досліджень здобувачів, які навчаються за ОП «Агроінженерія», доповідалися на Міжнародних студентських наукових конференціях, опублікували тези своїх доповідей (<http://surl.li/qwvsu>). Здобувачі ВО мають можливість скористатися електронними ресурсами бібліотеки ТНТУ (<http://surl.li/qwvsu>) з відкритим доступом до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зміст освітніх компонентів ОП переглядається щороку та оновлюється з урахуванням наукових досліджень та сучасних практик у галузі. Викладачі оновлюють зміст освітніх фахових компонентів на основі власних наукових досягнень та сучасних практик, засвоєних в результаті підвищення кваліфікації.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Закладом вищої освіти рамках програми Еразмус+ укладено угоди про міжнародну академічну мобільність з закордонними університетами. Викладачі випускової кафедри проходили міжнародні стажування. ЗВО має відкритий доступ до міжнародних та українських наукових інформаційних ресурсів, англomовну сторінку: <https://in.tntu.edu.ua>; сторінку відділу міжнародного співробітництва <http://surl.li/dnflq>; «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу та працівниками ТНТУ» (<http://surl.li/embhx>). НПП є учасниками кількох міжнародних програм наукових досліджень (<https://tntu.edu.ua/?p=uk/inter/projects>).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Робоча програма (<http://surl.li/dnlzx>) та силабус кожної освітньої компоненти ОП містять інформацію про форми, методи контролю та оцінювання результатів навчання. Форми контролю також відображено в навчальному плані та індивідуальному навчальному плані здобувача. На початку викладання дисципліни викладачі інформують здобувачів про форми контрольних заходів. З метою перевірки досягнення ПРН на ОП використовуються попередній(вхідний), поточний (модульний), підсумковий (семестровий, атестація) та відтермінований види контролю знань, суть та форма яких визначені «Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ» (<http://surl.li/dnffr>) та «Положення про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ» (<http://surl.li/eklyu>). Зауваження: відсутність критеріїв оцінювання кваліфікаційної роботи бакалавра.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Атестація здобувачів ВО відбувається відповідно до вимог Стандарту у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів навчання міститься в робочій програмі та силабусах кожної дисципліни. Крім того, ця інформація є обов'язковим елементом кожного електронного навчального курсу системи електронного навчання в ATutor і доступна онлайн. Форми контрольних заходів щодо кожного освітнього компоненту ОП відображені в індивідуальному навчальному плані здобувача відповідно до «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ТНТУ» (<http://surl.li/ffklu>). Іспити проводять два викладачі: лектор та один із викладачів кафедри, що викладає дисципліну. Під час проведення семестрового контролю, за поданням студентської ради, може бути присутній представник органів студентського самоврядування, як спостерігач. Порядок повторного проходження контрольних заходів врегулює «Положення про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ» (<http://surl.li/eklyu>). Уповноважений фахівець з питань запобігання та виявлення корупції підтвердив, що звернень до нього щодо вирішення конфліктних ситуацій за даною ОП не надходило.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Основні положення та процедури дотримання академічної доброчесності представлені в «Положенні про організацію освітнього процесу у ТНТУ» (<http://surl.li/dnffr>), «Положенні про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ТНТУ» (<http://surl.li/eksyz>), та «Положенні про недопущення академічного плагіату в ТНТУ» (<http://surl.li/esrzn>). За неналежне дотримання академічної доброчесності до науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти передбачена відповідальність, згідно чинного законодавства. В університеті за потреби створюється наказом ректора «Комісія з академічної доброчесності» з повноваженнями на період вивчення справи по суті, яка розглядає випадки недотримання правил академічної доброчесності. Кафедрою регулярно проводяться семінари на тему «Академічна доброчесність в Університеті» (<http://surl.li/qwuug>). Основні питання, що розглядаються при дискусії: засади академічної доброчесності в університеті; нормативна база ТНТУ; плагіат, його види; основні правила цитувань та оформлення посилань; програми для перевірки робіт на плагіат тощо.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Група забезпечення ОПП складається з кваліфікованих науково-педагогічних працівників.. Базова освіта і/або науковий ступінь усіх викладачів ОП відповідає змісту відповідних ОК, які вони викладають. Конкурсний добір НПП провадиться в університеті згідно «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ТНТУ» (<http://surl.li/dmzcd>). Вимоги конкурсного набору спонукають НПП до самоосвіти, підвищення кваліфікації, проходження стажувань, виконання наукових досліджень. У 2020-2023 роках викладачі кафедри захистили дві кандидатських і одну докторську дисертацію.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний добір НПП провадиться в університеті згідно «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ТНТУ» (<http://surl.li/dmzcd>). Основними критеріями відбору НПП є їх постійне професійне зростання, показниками якого є наукові публікації у престижних вітчизняних та закордонних виданнях, науково-методичні здобутки, навчально-методичні праці, документи про підвищення кваліфікації за попередній термін дії трудового договору чи контракту. Процес відбору прозорий та відкритий, включає в себе рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників (https://tntu.edu.ua/storage/pages/00000767/indykatory_reytingu_2023.pdf).

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Співпраця з роботодавцями організовується через створені Раду роботодавців університету та Експертні ради випускових кафедр за спеціальностями («Положення про раду роботодавців Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя» (<http://surl.li/dlbxc>)). Наказом № 4/7-1047 від 08.12.2021 (<https://bit.ly/3ZaGxhZ>) затверджено персональний склад експертної ради роботодавців. Учасники експертної ради роботодавців беруть участь в обговоренні та розробленні освітньої програми, оцінюють навчальні плани з точки зору фахових компетентностей та рівня підготовки випускників до професійної діяльності. Роботодавці, що є учасниками експертної ради, надають організаційну та ресурсну підтримку освітніх програм, сприяють працевлаштуванню випускників.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЗВО залучає до аудиторних занять на ОПП «Агроінженерія» професіоналів-практиків, представників роботодавців, відомих науковців в галузі. На умовах зовнішнього сумісництва у 2023-2024 н.р. прочитали лекції д.т.н. Аулін В.В., професор ЦНТУ з дисципліни «Організація і технологія механізованих робіт», регіональний менеджер компанії «Лемкен-Україна» Олексюк О.Л. на тему «Передові технології ґрунтообробки», (<http://surl.li/qxiaq>) і «Основні тенденції розвитку ґрунтообробних технологій та техніки» (<http://surl.li/qxiac>), голова експертної ради роботодавців Господарський Я.Я. на базі ТФ ТОВ «Агросем» «Системи та технології для точного землеробства» (<http://surl.li/qxiac>). Практичні заняття з фахових дисциплін таких же умов провадили в ЗВО провідні фахівці ТОВ «Компанія ЛАН», «Агропродсервіс Ярчівці», компанії «Лемкен-Україна». Зауваження: відсутність залучення представників закордонних закладів вищої освіти в освітній процес в рамках академічної мобільності.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

У ЗВО діє «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ТНТУ» (<http://surl.li/dnelz>), що визначає процедуру, види, форми, обсяг (тривалість), періодичність, умови підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників університету, включно з умовами й процедурою визнання результатів підвищення кваліфікації. НПП, які забезпечують ОК даної ОПП проходять стажування в інших ЗВО, підприємствах та в організаціях с.-г. спрямування, приймають участь у програмах міжнародної академічної мобільності. Для викладачів ОП університет організовує курси «Вивчення іноземних мов» та «Комп'ютерні технології в організації освітнього процесу та дистанційного навчання».

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

В ЗВО розроблена система морального і матеріального заохочення працівників до розвитку викладацької майстерності, передбачено різні види морального заохочення. Система матеріального заохочення передбачає щорічне преміювання кращих викладачів університету за результатами рейтингу («Положення про рейтингове оцінювання виконання цільових показників ефективності роботи науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів ТНТУ, <http://surl.li/mprohv>) та щоквартальне преміювання за показники, що є важливими для університету («Положення про порядок преміювання науково- педагогічних та наукових працівників ТНТУ», <http://surl.li/etnqx>). При цьому при визначенні терміну контракту обов'язково береться до уваги повнота виконання умов попереднього контракту та результати рейтингового оцінювання, що було підтверджено при спілкуванні з НПП та адміністрацією ТНТУ. Для НПП, які успішно пройшли процедуру захисту дисертації, термін контракту становить 5 років.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Освітній процес в ЗВО організовується у 284 навчальних приміщеннях і комп'ютерних лабораторіях, 108 з яких оснащені проекційною медіатехнікою, комп'ютерами, що підключені до мережі Internet. Забезпечення фінансовими, матеріально-технічними ресурсами, навчально-методичними матеріалами та інфраструктурними об'єктами надають можливість досягати визначених ОП цілей та ПР. Кожна ОК забезпечена відповідним навчально-методичним і матеріальним. Фонди бібліотеки налічують понад 200 тис. примірників навчальної, методичної, наукової, художньої літератури (<http://surl.li/euadi>). Доступ до електронних ресурсів бібліотеки забезпечується через репозитарій (ELARTU) з відкритим доступом (<http://elartu.tntu.edu.ua/>). На кафедрі створена «Бібліотека агроінженера», фондами якої користуються здобувачі вищої освіти даної ОП. Комп'ютерна мережа ТНТУ дає можливість вільного доступу учасникам освітнього процесу до мережі Інтернет. ОПП забезпечена необхідною матеріальною базою для освітнього процесу і науково-дослідної роботи, але питання її поповнення залишається актуальним, а сама база має необхідність у її розширенні за рахунок сучасної аграрної техніки.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Освітнє середовище ТНТУ включає СЕН ATutor (<http://surl.li/eksri>), гуртожитки (<http://surl.li/qvufv>), їдальню (<http://surl.li/qvufz>); Раду молодих вчених, наукову бібліотеку та репозитарій, відділ у справах молоді та зв'язків з громадськістю (<http://surl.li/emmny>), ЦІТ, ЦІМ, ЦЕН (<http://surl.li/qvugb>), психологічну службу (<http://surl.li/pplnr>). Здобувачі та працівники розвивають свої творчі здібності, підтримують фізичний та емоційний стан в сучасних мистецьких і спортивних залах університету, у плавальному басейні СК «Політехнік». Освітнє середовище задовольняє усі потреби здобувачів як у навчанні так і у поза навчальній діяльності. Web-орієнтовану СЕН ATutor використовують для дистанційного навчання та самостійної роботи студентів, так і проведення занять та автоматизації контролю знань студентів.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Статут ЗВО, Правила внутрішнього розпорядку (<http://surl.li/dlhey>) регламентують вимоги до учасників освітнього процесу щодо охорони праці, техніки безпеки, санітарії, гігієни праці й протипожежної безпеки. «Положення про організацію освітнього процесу в ТНТУ» (<http://surl.li/dnffr>) закріплює право здобувачів на безпечне освітнє середовище. Перед початком навчання усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки та протипожежної безпеки. Керівники практики проводять інструктажі на базах практик. Реалізуються заходи з урахуванням наслідків збройної агресії рф (<http://surl.li/emffd>). У підвальних приміщеннях обладнанні укриття на 1430 осіб. Психологічна допомога і підтримка здійснюється кафедрою психології ТНТУ ім. Івана Пулюя (<http://surl.li/seqce>).

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітній процес організується та регламентується: розкладами занять та консультацій, екзаменаційної сесії, графіками роботи екзаменаційних комісій, консультацій, захистів курсових робіт які розміщуються на сайті (<http://surl.li/qvuol>) та дошках оголошень кафедр, факультету. За успіхи в навчанні і активну громадську позицію здобувачі ВО нагороджуються грамотами, подяками, грошовими преміями. Передбачено матеріальна допомога, іменні стипендії, участь у програмах академічної мобільності, в міжнародних та всеукраїнських олімпіадах і конкурсах. Є відділ міжнародного співробітництва (<http://surl.li/dnflq>), як координаційна та консультативна структура, що охоплює навчання, стажування, проведення наукових досліджень, наукове стажування, підвищення кваліфікації у закордонних ЗВО. Відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та сприяння працевлаштуванню (<http://surl.li/emuki>) організує виставку вакансій провідних компаній-роботодавців, консультує здобувачів з питань працевлаштування. Консультативна підтримка студентів реалізується на кафедральному рівнях (виpuskova кафедра, інститут кураторства). Здобувачі можуть залишати свої звернення в спеціальних скриньках, які є в усіх корпусах, або звернутися електронними засобами (<http://surl.li/emvhr>).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Створено умови для забезпечення реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами (<http://surl.li/emfij>). Обладнано пандусами та спеціальними кнопками виклику чергового персоналу доступ до корпусів. Обладнано лише спеціальними кнопками виклику чергового персоналу до корпусів, конструкція входу в які не потребує наявності пандуса. Таким чином, враховано вимоги та нормативи Державних будівельних норм України «ДБН В 2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд». В ЗВО затверджено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб інвалідністю та інших маломобільних груп населення в приміщеннях ТНТУ» (<http://surl.li/ekmgy>). Для перегляду сайту додано інструмент "ACCESSIBILITY ASSISTANT", що дозволяє адаптувати інтерфейс під потреби користувача. На сайті університету вже присутня опція перетворення зовнішнього вигляду сторінок (збільшення розміру курсору, тексту, зміна тональності та контрасту, тощо) за допомогою Accessibility assistant для користувачів із порушенням зору.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ТНТУ діє «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій в ТНТУ» (<http://surl.li/ekmhf>) щодо попередження, запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, зокрема таких: корупційне правопорушення, сексуальні домагання, дискримінація, булінг (цькування) та інші. У фойє навчальних корпусів № 1 і № 2 ТНТУ встановлено скриньки довіри. Також передбачена можливість інформування щодо виявлених порушень у електронній формі (<http://surl.li/qxjcv>). с. В ЗВО прийнятий «План заходів щодо попередження корупційних проявів та зловживань», у якому чітко зазначен алгоритм дій, пов'язаних з можливими зловживаннями (<http://surl.li/qxjcv>). Для врегулювання трудових спорів в університеті використовується механізм, прописаний у Колективному договорі, коли створюється відповідна комісія для розгляду питання по суті (<http://surl.li/ekmhq>). Як позитивний приклад, слід відзначити роботу закладу вищої освіти у сфері забезпечення принципів гендерної рівності, реалізація гендерного підходу у функціонуванні університету, забезпечення протидії гендерній дискримінації, сексизму, гендерним стереотипам, тощо

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Відповідно до п. 4.3 «Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені І. Пулюя» (<http://surl.li/dnffr>) освітні програми підготовки фахівців за спеціальностями певних освітніх рівнів повинні відповідати стандартам вищої освіти. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП в ТНТУ регулюються «Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення освітніх програм ТНТУ» (<http://surl.li/dkvoj>). Перегляд, аналіз та оновлення ОП відбувається з ініціативи й пропозиції гаранта освітньої програми та НПП, які її реалізують. Зміни в ОП вносяться з урахуванням пропозицій від усіх зацікавлених сторін – роботодавців, випускників, здобувачів вищої освіти, НПП. Проєкт ОП розміщується на сайті ЗВО і узгоджується з групою забезпечення, роботодавцями, його обговорює та схвалює експертна рада роботодавців, академічна спільнота.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Згідно з «Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення освітніх програм ТНТУ» (<http://surl.li/dkvoe>) здобувач ВО входить до складу робочої групи з удосконалення та оновлення ОП як представник інтересів студентської спільноти. Його пропозиції були враховані при удосконаленні ОП (<http://surl.li/qvwwe>). Згідно з «Положенням про роботу органів студентського самоврядування ТНТУ» (<http://surl.li/eklzi>) органи студентського самоврядування мають право брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, брати участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти (ст.1, п.1.4). Результати опитування здобувачів вищої освіти: (<http://surl.li/dlbjb>) розглянуто та враховано на засіданні кафедри, що відображено у протоколах <http://surl.li/qvwwe>.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці безпосередньо залучені до процесу розроблення та перегляду ОП. Основні рекомендації та пропозиції, висунуті на засіданнях експертної ради роботодавців (<http://surl.li/gbyzr>) враховано під час удосконалення ОП. Найбільш актуальними питаннями, за словами роботодавців, є збільшення часу на практичні заняття, посилення підготовки у галузі гідравлічних систем, електроприводів машин і обладнання сільськогосподарського призначення, системи автоматизації та точного землеробства. Прийнято рішення про можливість розширити перелік фахових дисциплін у ОПП в межах відведених кредитів та ввести переддипломну практику для здобувачів освіти.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Опитування випускників здійснює відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та сприяння працевлаштуванню за допомогою розробленої форми та з використанням Google Forms. В ЗВО діє «Асоціація випускників ТНТУ». На кафедрі є відповідальна особа, який збирає інформацію про місця працевлаштування випускників та підтримує з ними контакти. Інформаційний ресурс ГО «Асоціація випускників ТНТУ» (<http://surl.li/ellal>). Доступна й «Електронна анкета випускника», яка розміщена на сторінці відділу (<http://surl.li/sdqbg>) та слугує додатковим способом отримання зворотного зв'язку від випускників щодо якості наданих освітніх послуг, задоволеності навчанням, матеріальною базою та практичною підготовкою. Результати цих опитувань публікуються у вільному доступі, зокрема, для випускників ОП Агроінженерія (<http://surl.li/sdzew>). Існує й опитування роботодавців, яке також проводить відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та сприяння працевлаштуванню. Анкета роботодавців розміщена на сайті відділу (<http://surl.li/sdzgc>).

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

В ЗВО працює система забезпечення якості ЗВО і забезпечує вчасне реагування. Одним із постійних заходів, для оцінки якості освітньої діяльності університету та забезпечення відповідності освітніх програм цілям, очікуванням, потребам учасників освітнього процесу, підтвердження актуальності ОП з урахуванням світових та вітчизняних тенденцій, розвитку відповідної галузі знань і затребуваності на ринку праці є щорічна процедура моніторингу та, за потреби, удосконалення освітньої програми. Основними критеріями такого оцінювання якості освітньої програми є її відповідність критеріям, встановленим Положенням про акредитацію освітніх програм ТНТУ (<http://surl.li/sdliu>). Дієвість зазначених процедур підтверджує активне долучення різноманітних зацікавлених сторін до оновлення освітньо-професійної програми Агроінженерія та схвальні відгуки від стейкхолдерів й здобувачів освіти, а також факти про удосконалення ОПП, наведені експертною групою.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Національне Агентство на своєму засіданні 30 травня 2023 р. ухвалило рішення про умовну (відкладену) акредитацію ОПП Агроінженерія (рівень вищої освіти – бакалавр). Причина – оцінка «Е» за 2-им критерієм. До повторної акредитації у ЗВО проведено низку заходів щодо врахування зауважень, рекомендацій, та пропозицій галузевої експертної ради по удосконаленню ОПП Агроінженерія (витяги з протоколів засідання кафедри технічної механіки та сільськогосподарських машин https://kafth.tntu.edu.ua/?page_id=1824). Під час акредитаційної експертизи встановлено, що усі відзначені зауваження виправлено, рекомендації щодо подальшого удосконалення освітньої програми враховано. Враховано також пропозиції акредитацій інших ОП бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти ТНТУ.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП через проведення опитування НПП (<http://surl.li/dlbjb>), розгляду питань на засіданнях кафедри, ради факультету, а також Вченої ради. ЗВО спрямовує заходи щодо залучення учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП, які включають: проведення оцінювання та періодичного перегляду ОП із залученням стейкхолдерів; оцінювання результатів навчання шляхом проведення тестового контролю; оцінювання НПП на основі анкетування студентів; підвищення кваліфікації НПП; забезпечення дієвої системи превентивних заходів щодо виявлення академічного плагіату при реалізації освітнього процесу; робоча група ОП відповідно до «Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення освітніх програм» (<http://surl.li/dkvoj>). Координує

діяльність системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відділ забезпечення якості освіти на підставі: «Положення про відділ забезпечення якості освіти ТНТУ» (<http://surl.li/dkvnx>). Здобувачів вищої освіти регулярно долучають до опитування щодо якості викладання дисциплін викладачами через сайт електронного навчання ATutor, працює система рейтингування науково-педагогічних працівників та їх преміювання.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ТНТУ регулюють нормативні документи, що базуються на чинному законодавстві України. Створено нормативну базу, якою керуються усі структурні підрозділи та учасники освітнього процесу. Доступність усіх документів забезпечуються через розміщення їх на сайті університету. Основні нормативні документи ТНТУ (<http://surl.li/emuwr>). Зауваження: наявність застарілої інформації або взагалі її відсутність на деяких сторінках сайту, наприклад, у переліку нормативних документів студентського містечка (<http://surl.li/sdesv>) або студентського профспілкового комітету (<http://surl.li/sdesn>).

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ЗВО вчасно оприлюднює на своєму сайті проєкт освітньої програми. Сторінка з документами, які оприлюднені для обговорення (<http://surl.li/mncmm>), оголошення про обговорення розміщується (<http://surl.li/qxsms>, <http://surl.li/rihxr>), а також дублюється на веб-сторінці кафедри (<http://surl.li/qvwwe>). Інформація про обговорення освітніх програм відображається також на сторінці новин університету (<https://tntu.edu.ua/>) та кафедри технічної механіки та сільськогосподарських машин (<https://kaf-th.tntu.edu.ua/>).

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про діючу редакцію освітньої програми, включаючи її мету, характеристику та особливості, доступна всім зацікавленим особам у вільному та необмеженому доступі на сайті університету (<http://surl.li/dlhih>) та кафедри технічної механіки та сільськогосподарських машин (<http://surl.li/qxyib>). Інформація про освітні компоненти, зокрема їх робочі програми, розміщена на сайті електронного навчання ATutor (<https://dl.tntu.edu.ua/>), а силабуси навчальний дисциплін розміщені на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/qvssm>).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до

тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Враховати побажання роботодавців, додати фахові компетентності та ПРН, що дозволить освітній програмі бути більш практично орієнтованою, більше відповідати сучасним вимогам галузевого та регіональному контексту, зробити дану ОПП більш унікальною та конкурентоспроможною.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Вдосконалити електронну систему вибіркового дисциплін з можливістю обирати доступні для вивчення дисципліни залежно від курсу навчання та обраної спеціальності; 2. Покращити інформування здобувачів стосовно кредитно-трансферної системи, процедури вибору дисциплін, кількості доступних кредитів вибіркового дисциплін на кожному курсі навчання. 3. Розширити список рекомендованих кафедрою дисциплін з аргументуванням, чому саме дані дисципліни рекомендуються для спеціальності 208 бакалаврського рівня. 4. При розгляді ОПП на 2024-2025 н.р. врахувати пропозиції роботодавців, збільшивши професійно-орієнтовану практику, що відбувається в 6-му семестрі, збільшити кількість практичних занять на виробництві та збільшити об'єм дисциплін циклу професійної підготовки. 5. При викладанні нормативних фахових ОК застосовувати сучасні методи навчання, які дозволять формувати соціальні навички.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Приділити більше уваги ознайомленню здобувачів ВО з практикою визнання знань, отриманих у неформальній освіті, зокрема з Положенням про визнання у Тернопільському національному технічному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті і включити питання, щодо інформованості по отриманню знань у неформальній освіті, в анкетування здобувачів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Висвітлити в силабусах відповідних дисциплін інформацію про вид і зміст індивідуальних завдань, а також, врахувати бали за їх виконання при оцінюванні здобувачів. 2. Своєчасно надавати інформацію здобувачам про заплановані заходи з наукової роботи.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Доповнити у методичні матеріали, які стосуються атестації здобувачів, чіткими критеріями оцінювання. Це допоможе здобувачам краще розуміти очікувані результати та рівень виконаної роботи, а також забезпечить більш об'єктивний процес оцінювання.

Критерій 6. Людські ресурси

У наступному навчальному році включити до освітнього процесу фахівців-практиків з інших країн, щоб здобувачі могли отримати їх цінний досвід і знання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ЗВО поширити співпрацю зі стейкхолдерами, розглянувши можливість розміщення зразків нової сільськогосподарської техніки у лабораторіях кафедри технічної механіки та сільськогосподарських машин, наприклад, на умовах відповідального зберігання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Розширити перелік фахових дисциплін у ОПП в межах відведених кредитів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Оперативно поновлювати інформацію на сторінках сайту.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛОПУШНЯК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ